

Σκοποί Τύπου «Μπουφέ» και Μουσικοχορευτικές Πρακτικές στην Κρήτη

Ε.Β. Θεοδοσοπούλου

Δρ. Μουσικολογίας, Σ.Ε.Π., Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Περίληψη

Στη δημοσίευση αυτή πραγματεύομαι τους σκοπούς τύπου «μπουφέ», όπως τους ονομάζω, και τις προοπτικές και τα προβλήματα μιας ανάλυσης που προέρχεται μέσω της μελέτης μουσικοχορευτικών πρακτικών στην Κρήτη. Η ανάλυση βασίζεται στην «ημική και ητική» ανάλυση εθνογραφικού υλικού που συλλέχθηκε μέσω της συμμετοχικής παρατήρησης και της βιωματικής εμπειρίας στην Κρήτη (1998-2008). Οι σκοποί τύπου «μπουφέ» χαρακτηρίζονται από διάφορα στάδια αυτοσχεδιασμού. Στους σκοπούς αυτούς δεν υπάρχει συγκεκριμένη αρχή, μέση και τέλος, έχουν διαφορετική δομή, διαφορετικό περιεχόμενο κάθε φορά που ένας λυράρης ή βιολάτορας για παράδειγμα επιτελεί έναν τέτοιο σκοπό. Δομικό στοιχείο τους αποτελεί το «κύτταρο», τόσο μουσικά, «ποιητικά» όσο και στιχουργικά δομικά. Υπάρχει μια δομική ελευθερία η οποία όμως διέπεται από αυστηρούς κανόνες. Η δομή ενός σκοπού και ειδικότερα ο τρόπος δόμησης του ποιητικού «κειμένου» μπορεί να λειτουργήσει ως «σημειωτικό σύστημα» και ως κώδικας αναγνώρισης του τόπου όπου επιτελούνται με τον ίδιο μορφότυπο μαντινάδες. Η κυτταρική δομή μπορεί να αποδειχθεί ένας δείκτης κοινωνικών αλλαγών. Με ποιον τρόπο μουσικοχορευτικές πρακτικές μπορεί να επιδράσουν στην ελευθερία τέτοιων σκοπών τύπου «μπουφέ» και να παγιώσουν μουσικές επιτελέσεις; Αλλαγές στις μουσικοποιητικές δομές αναδεικνύουν αλλαγές κοινωνικές; Και αντίστροφα, αλλαγές στις μουσικοχορευτικές πρακτικές προέκυψαν λόγω μεταβολών της μουσικής ή λόγω των αλλαγών σε μια διαρκώς μεταλλασσόμενη – ελεύθερη – αυστηρών αρχών κοινωνία και έχουν επίδραση στους σκοπούς και στους χορούς του νησιού;

Λέξεις – κλειδιά: σκοποί τύπου «μπουφέ», επιτέλεση, μουσικοχορευτικές πρακτικές, «σημεία» και κώδικες, εθνογραφική έρευνα, μουσικά ιδιώματα.